

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 05.11.1969, sp. zn. 9 Tz 115/69, ECLI:CZ:NS:1969:9.TZ.115.1969.1

Číslo: 1/1970

Právní věta: Páchatelom v zmysle ustanovenia § 73 odst. 1 písm. a) tr. zák. je možno rozumieť len osobu trestne zodpovednú, ktorá je spôsobilá byť páchatelom trestného činu, naplnila všetky znaky niektorého trestného činu a ktorú ako páchatela trestného činu nie je možno stíhať z iných dôvodov, než je nedostatok trestnej zodpovednosti (§ 11, § 12 tr. zák.). Nie je preto možné vysloviť zhabanie veci podľa § 73 odst. 1 písm. a) tr. zák. len preto, že vec náležala osobe, proti ktorej bolo trestné stíhanie zastavené preto, že v čase spáchania činu nebola trestne zodpovedná pre nepříčetnosť. V takých prípadoch nie je vylúčené zhabanie veci z dôvodu všeobecného záujmu uvedeného v § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 05.11.1969

Spisová značka: 9 Tz 115/69

Číslo rozhodnutí: 1

Číslo sešitu: 3-4

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Nepříčetnost, Ochranná opatření, Pachatel, Zabrání věci

Předpisy: 140/1961 Sb. § 72 odst. 1

§ 73 odst. 1 písm. a

§ 73 odst. 1 písm. c

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 1/1970 sb. rozh.

Páchatelom v zmysle ustanovenia § 73 odst. 1 písm. a) tr. zák. je možno rozumieť len osobu trestne zodpovednú, ktorá je spôsobilá byť páchatelom trestného činu, naplnila všetky znaky niektorého trestného činu a ktorú ako páchatela trestného činu nie je možno stíhať z iných dôvodov, než je nedostatok trestnej zodpovednosti (§ 11, § 12 tr. zák.).

Nie je preto možné vysloviť zhabanie veci podľa § 73 odst. 1 písm. a) tr. zák. len preto, že vec náležala osobe, proti ktorej bolo trestné stíhanie zastavené preto, že v čase spáchania činu nebola trestne zodpovedná pre nepříčetnosť.

V takých prípadoch nie je vylúčené zhabanie veci z dôvodu všeobecného záujmu uvedeného v § 73

odst. 1 písm. c) tr. zák.

(Rozsudok Najvyššieho súdu z 5. novembra 1969 sp. zn. [9 Tz 115/69.](#))

Najvyšší súd vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Bratislave z 1. apríla 1969 sp. zn. 4 To 84/69, ktorým bola zamietnutá sťažnosť Z. F. proti uzneseniu Okresného súdu v Bratislave – vidiek z 18. novembra 1968 sp. zn. Nt 508/68, ktorým bolo vyslovené zhabanie veci, bol porušený zákon v ustanoveniach § 73 odst. 1 písm. a) tr. zák. a § 2 odst. 5 tr. por. Toto uznesenie a uznesenie okresného súdu zrušil a prikázal Okresnému súdu v Bratislave-vidiek, aby vec znovu prejednal a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Uznesením vyšetrovateľa Okresnej prokuratúry v Bratislave-vidiek z 20. septembra 1968 sp. zn. Vp 39/68 v spojení s uznesením okresného prokurátora v Bratislave-vidiek zo 14. októbra 1968 sp. zn. Pv 263/68 bolo podľa § 172 odst. 1 písm. e) tr. por. zastavené trestné stíhanie proti Z. F. pre trestný čin špekulácie podľa § 117 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zák., ktorý mala spáchať tak, že od začiatku r. 1967 do júla 1967 skupovala od cudzích štátnych príslušníkov tovar zahraničného pôvodu a ten so ziskom odpredávala rôznym osobám na Morave a na Slovensku.

Na návrh okresného prokurátora v Bratislave-vidiek bolo uznesením Okresného súdu v Bratislave-vidiek z 18. novembra 1968 sp. zn. Nt 508/68 podľa § 73 odst. 1 písm. a) tr. zák. vyslovené zhabanie 52 kusov dámskych haleníek, 23 kusov silonových šatiek, 3 kusov kašmírových šatiek, 9 kusov šusťákov, 11 kusov páskov k šusťákom, 3 kusov čapíc k šusťákom, 6 kusov šatiek k šusťákom, 4 kusov vlnených svetrov, 1 súpravy halenky so svetrom, 2 kusy plisovaných sukní, 57 kusov prepisovacích ceruziek, 11 kusov igelitových obrusov, 610 kusov žuvacej gumy talianskej výroby a 28 kusov gumy holandskej výroby.

Uznesením Krajského súdu v Bratislave z 1. apríla 1969 sp. zn. 4 To 84/69 bola podľa § 148 odst. 1 písm. c) tr. por. sťažnosť Z. F. proti hore uvedenému uzneseniu okresného súdu zamietnutá ako nedôvodná.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal predseda Najvyššieho súdu v lehote uvedenej v § 272 tr. por. sťažnosť pre porušenie zákona a navrhol nápravu vadného rozhodnutia. V sťažnosti pre porušenie zákona bolo vytknuté, že neboli splnené zákonné podmienky pre zhabanie vecí podľa § 73 odst. 1 písm. a) tr. zák.

Najvyšší súd preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu, i konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že zákon bol porušený.

Podľa § 73 odst. 1 písm. a) tr. zák., ak nebol uložený trest prepadnutia veci uvedenej v § 55 odst. 1, môže súd vysloviť, že sa taká vec zhabáva ak patrí páchatelovi, ktorého nemožno stíhať alebo odsúdiť. Oba sudy odôvodnili svoje rozhodnutie o zhabaní veci tým, že tieto veci náležali Z. F., ktorú nebolo možno trestne stíhať pre jej nepríčetnosť. S týmto právnym záverom nie je možno súhlasiť.

Páchatelom v zmysle ustanovenia § 73 odst. 1 písm. a) tr. zák. je možno rozumieť len páchatela trestného činu na rozdiel od ustanovenia § 72 odst. 1 tr. zák., kde sa hovorí o páchatelovi činu ináč trestného. Z ustanovení § 3 odst. 1, 3, § 4, § 11, § 12 tr. zák. plynie, že trestným činom je čin a) nebezpečný pre spoločnosť, ktorého znaky sú uvedené v osobitnej časti trestného zákona, b) zavinený, c) spáchaný trestne zodpovednou osobou, d) trestný.

Trestne zodpovedným nie je ten, kto v čase spáchania činu nedovršíl

15. rok svojho veku (§ 11 tr. zák.), alebo kto pre duševnú chorobu v čase spáchania činu nemohol rozpoznať jeho nebezpečnosť pre spoločnosť alebo ovládať svoje konanie, teda kto bol v čase spáchania činu nepříčetný (§ 12 tr. zák.). Příčetnosťou v zmysle trestného práva sa rozumie spôsobilosť byť páchatelom trestného činu, pokiaľ je to závislé na duševných schopnostiach páchatela.

Páchatelom trestného činu nemôže byť teda osoba, ktorá nie je pre duševnú poruchu za svoj čin trestne zodpovedná. Z uvedeného plynie, že páchatelom v zmysle ustanovenia § 73 odst. 1 písm. a) tr. zák. je možno rozumieť len osobu trestne zodpovednú, ktorá je spôsobilá byť páchatelom trestného činu, naplnila všetky znaky niektorého trestného činu včítane subjektívnej stránky trestného činu a ktorú ako páchatela trestného činu nie je možno stíhať z iných dôvodov, než je nedostatok trestnej zodpovednosti (§ 11, § 12 tr. zák.), napr. z dôvodu zániku trestnosti činu (§ 172 odst. 1 písm. f) tr. por., z dôvodov uvedených v § 11 odst. 1 písm. a), f) tr. por. a i).

Keďže trestné stíhanie proti obv. Z. F. bolo zastavené preto, že v čase spáchania činu nebola pre nepříčetnosť trestne zodpovedná (§ 172 odst. 1 písm. e) tr. por.), nemohli byť veci uvedené menovite vo výroku uznesenia okresného súdu v Bratislave-vidiek z 18. novembra 1968 sp. zn. Nt 508/68 náležiacie Z. F. zhabané z dôvodu uvedeného v § 73 odst. 1 písm. a) tr. zák. Z. F. nebola páchatelkou trestného činu a nemala ani spôsobilosť spáchať trestný čin.

Pod vplyvom nesprávneho právneho názoru nezisťovali súdy, či neboli splnené podmienky pre zhabanie hore uvedených vecí z dôvodu všeobecného záujmu uvedeného v § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák. Podmienkou pre zhabanie vecí z dôvodu všeobecného záujmu nie je, aby vec náležala páchatelovi trestného činu. Z návrhy ustanovenia § 73 odst. 1 tr. zák. však plynie, že vec musí byť v takom vzťahu k niektorému trestnému činu, ako je to uvedené v § 55 odst. 1 tr. zák. Do úvahy prichádzajú najmä vzťahy uvedené v § 55 odst. 1 písm. a), b) tr. zák., keďže tovar nakúpený Z. F. od iných osôb mohol byť použitý alebo určený na spáchanie trestného činu týmito inými osobami (napr. použitý alebo určený na spáchanie trestného činu porušovania predpisov v obehú tovaru v styku s cudzinou podľa § 124 tr. zák., špekulácie podľa § 117 tr. zák. a i).